

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเกลี่ยอัตรากำลังตำแหน่งข้าราชการครูที่ว่างจากการเกษียณอายุ
ไปปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้เป็นสายงานอื่นในกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๑.๔/๑๒๖๕๒ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๑.๔/๑๖๐๐๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า เนื่องด้วยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ข้อ ๓ (๒) (๔) และ (๕) กำหนดให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ในการเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เงินงบประมาณ และทรัพย์สินของส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ทั้งกระทรวง โดยต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังคนและงบประมาณ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ตลอดจนแต่งตั้ง โอน หรือย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด ตามประเภทหรือระดับตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ข้อ ๕ กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด และข้อ ๑๑ กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคได้มีมติอนุมัติหลักการและมีคำสั่งให้เกลี่ยอัตรากำลัง โดยตัดโอนตำแหน่งและอัตรากำลังเงินเดือนและเงินอื่นที่เกี่ยวข้องจากส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการหลายครั้ง โดยมีการเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาข้ามประเภทตำแหน่งและสายงานระดับผู้ปฏิบัติงานมาตั้งจ่ายในสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบการยกเว้นเงื่อนไขในการจัดสรรอัตรากำลังว่างจากผลการเกษียณอายุของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามมติคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ ตามที่สำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐเสนอ โดยกำหนดเงื่อนไขไม่ให้นำอัตรากำลังว่างจากผลการเกษียณอายุของข้าราชการครูไปปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้เป็นสายงานอื่น ในการประชุมคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาวิสามัญ (อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ) เกี่ยวกับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ทำการแทน ก.ค.ศ.) ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๖/๒๐๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาคไม่สามารถนำอัตราว่างของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามากำหนดเป็นสายงานอื่นได้อีก

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาคเป็นคณะบุคคลที่ตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ฯ เพื่อวัตถุประสงค์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้เห็นผลเป็นรูปธรรม อันเป็นกฎหมายเฉพาะ และในขณะนี้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับ ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคจึงสามารถใช้ อำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว เกลี้ยอัตรากำลังของตำแหน่งต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการได้ แม้จะเป็นตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ว่าง เพราะเกษียณอายุราชการก็สามารถนำไปปรับปรุงเพื่อกำหนดเป็นตำแหน่งในสายงานอื่นได้

อย่างไรก็ตาม เพื่อความชัดเจนที่ประชุมคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาวิสามัญ (อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ) เกี่ยวกับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (ทำการแทน ก.ค.ศ.) จึงมีมติให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหารือมายัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงขอหารือว่า เมื่อคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบการยกเว้นเงื่อนไขในการจัดสรรอัตราว่างจากผลการเกษียณอายุ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ โดยกำหนดเงื่อนไข ไม่ให้นำอัตราว่างจากผลการเกษียณอายุของข้าราชการครูไปปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้เป็น สายงานอื่น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคจะสามารถ ใช้อำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ฯ ดำเนินการเกลี้ยอัตรากำลัง ข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ โดยตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนและเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง ของตำแหน่งข้าราชการครูที่ว่างเพื่อไปกำหนดเป็นตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานอื่นในกระทรวงศึกษาธิการได้อีกหรือไม่ โดยเฉพาะการนำไปกำหนดเป็นตำแหน่งต่างประเภท หรือต่างสายงานในส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๑.๔/๑๖๐๐๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานฯ แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาควินิจฉัยกรณีดังกล่าว ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาคยังคงมีมติว่าคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่วางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทั้งกระทรวงตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการฯ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทน กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อ ๓ (๔)^๑ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่ในการเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เงินงบประมาณและทรัพย์สินของส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ทั้งกระทรวง โดยต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังคนและงบประมาณเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวยังคงมีผลใช้บังคับในทางกฎหมาย ตามมาตรา ๒๗๙^๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การขอยกเว้นเงื่อนไขการจัตสรอัตราร่างจากผลการเกษียณอายุของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ โดยกำหนดเงื่อนไขไม่ให้นำอัตราร่างจากผลการเกษียณอายุของข้าราชการครูไปปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้เป็นสายงานอื่น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจึงมีผลผูกพันให้ส่วนราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยงานต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด หากหน่วยงานใดมีข้อขัดข้องหรือไม่อาจปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีได้ ก็จะต้องเสนอขอทบทวนหรือยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามมตินั้นต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ เรื่อง การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีตามปัญหาที่หารือนี้

^๑ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) เกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เงินงบประมาณและทรัพย์สินของส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ทั้งกระทรวงโดยต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังคนและงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

การเกลี้ยอัตรากำลังตามวรรคหนึ่ง ให้ตัดโอนอัตราดำรงและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรารวมตลอดทั้งบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งที่เปลี่ยนมาเป็นของส่วนราชการที่รับโอน และการโอนหรือการนํารายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการใดในกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมไปใช้สำหรับส่วนราชการที่รับโอน นอกเหนือจากกรณีตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้กระทำได้

ฯลฯ

ฯลฯ

๒ มาตรา ๒๗๙ บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปตามมาตรา ๒๖๕ วรรคสอง ไม่ว่าเป็นประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้นเป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย และมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศหรือคำสั่งที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีหรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี

บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ ว่าเป็นการชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

หากคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเห็นว่ามีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ สมควรที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๙)^๓ และมาตรา ๖ (๑)^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ เรื่อง การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๔

“มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ๒.

๓. ๔.

(๙) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตาม (๖)

๑. ๒.

๓. ๔.

“มาตรา ๖ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้ลงนามเสนอเรื่อง เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการได้มีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการนั้น ให้นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวง แล้วแต่กรณี ในฐานะประธานกรรมการ เป็นผู้ลงนามเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีได้

๑. ๒.

๓. ๔.

การเสนอเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป